

GROCH SIEWNY

Groch siewny z uwagi na szerokie możliwości wykorzystania plonu oraz popularność uprawy należy do ważniejszych gatunków bobowatych grubonasiennych. Jednak nasiona grochu zawierają najmniej białka ogólnego w nasionach (około 23%) spośród wszystkich bobowatych, dlatego zainteresowanie przemysłu paszowego surowcem jest ograniczone. Gatunek ten odgrywa ważną rolę w płodozmianie jako roślina fitosanitarna, przerywająca częstą uprawę zbóż po sobie. Groch zostawia dobre stanowisko dla uprawy roślin następczych. Stanowisko po grochu jest szczególnie cenne dla rzepaku, jęczmienia i pszenicy.

Aktualnie w Krajowym rejestrze wpisanych jest 31 odmian – 23 to odmiany ogólnoużytkowe i 8 pastewnych. W 2021 roku w doświadczeniach badanych było 20 odmian grochu. Najlepiej plonowały odmiany Nemo, Astronaute, Kazek, Grot oraz pastewna odmiana Mefisto. Dobrze zaprezentowały się też nowe odmiany Tytan i Ostinato.

Tabela 1.

GROCH SIEWNY. Odmiany jadalne i ogólnoużytkowe oraz pastewne. Rok zbioru: 2021

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do KRO w Polsce	Adres jednostki zachowującej odmianę a w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
1	2	3	4
1	TARCHALSKA*	2004	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
2	BATUTA*	2009	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
3	MECENAS*	2012	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
4	ARWENA*	2015	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
5	ASTRONAUTE*	2017	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70 PL-62-100 Wągrowiec
6	OLIMP*	2017	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce
7	TYTUS*	2017	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
8	MANDARYN*	2019	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
9	NEMO*	2019	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
10	GROT*	2020	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce
11	KAZEK*	2020	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
12	PROSPER	2020	IGP Polska sp. z o.o., ul. Wyspiańskiego 43, 60-751 Poznań
13	AUDIT*	2014	Limagrain Central Europe Societe Europeenne Spółka Europejska Oddział w Polace, ul. Rataje 164, PL61-168 Poznań
14	SIDERAL	2021	IGP Polska sp. z o.o., ul. Wyspiańskiego 43, 60-751 Poznań
15	TYTAN	2021	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce

16	OSTINATO	CCA	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70 PL-62-100 Wągrowiec
17	HUBAL #	2005	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
18	MILWA* #	2005	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
19	TURNIA* #	2011	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce
20	MEFISTO* #	2019	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin

*- odmiana chroniona krajowym wyłącznym prawem hodowcy, # - odmiana pastewna

Tabela 2.

GROCH SIEWNY. Warunki polowe doświadczenia. Rok zbioru 2021.

Miejscowość	Kawęczyn (pole Radzików)	Czesławice	Sulejów
Powiat	Warszawa Zachód	Chełm	Piotrków Trybunalski
Kompleks rolniczej przydatności gleby	4	2	2
Klasa bonitacyjna gleby	III b	II a	III a
pH gleby w <i>KCl</i>	5,2	6,1	6,5
Przedplon	pszenica jara	pszenica jara	pszenica ozima
Data siewu (dzień, m-c, rok)	31.03.2021	13.04.2021	26.03.2021
Obsada (szt. /m ²)	110	110	110
Data zbioru (dzień, m-c, rok)	21.07.2021	28.07.2021	23.07.2021
Nawożenie mineralne			
N (kg / ha)	30	21	37
P ₂ O ₅ (kg / ha)	30	70	35
K ₂ O (kg / ha)	45	105	163
Nitragina	zastosowana doglebowo	zastosowana doglebowo	zastosowana doglebowo
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna (nazwa)	Maxim 25FS	Maxim 25FS	Maxim 25FS
Herbicyd (nazwa, dawka)	Boxer 800EC 3,5l/ha Basagran 480 SL- 2,5 l/ha	Basagran 480SL 1,0 l/ha Leopard Extra-2,0 l/ha	Wing P462,5EC 2,5 l/ha+ Boxer 800EC 1,0 l/ha; Basagran 480SL 2,5l/ha

Tabela 3. GROCH SIEWNY. Wyniki ogólne doświadczenia. Rok zbioru 2021.

Lp	Cecha	Kawęczyn	Czesławice	Sulejów
1	Pełnia wschodów (dzień, m-c)	21.04	05.05	18.04
2	Ocena wschodów (skala 9 ⁰)	8,7	9,0	8,6
3	Początek kwitnienia (dzień, m-c)	12.06	14.06	12.06
4	Ocena stanu ogólnego (skala 9 ⁰)	9,0	9,0	8,4
5	Wyleganie w fazie początku	9,0	9,0	9,0
6	Koniec kwitnienia (dzień, m-c)	19.06	01.07	18.06
7	Wyleganie w fazie końca kwitnienia	9,0	9,0	9,0
8	Wysokość roślin (cm)	77	91	75
9	Wyleganie przed zbior (skala 9 ⁰)	8,4	8,0	2,7
10	Porażenie przez fuzariozę (skala 9 ⁰)	9,0	9,0	7,4
11	Porażenie przez mączniaka	8,1	9,0	7,3
12	Dojrzałość techniczna (dzień, m-c)	20.07	21.07	15.07
13	Pęknięcie strąków (skala 9 ⁰)	9,0	9,0	7,9
14	Równomierność dojrzewania (8,0	8,5	7,5
15	Masa 1000 nasion (g)	230,8	213,8	256,8
16	Wilgotność nasion podczas zbioru	14,6	14,1	14,4
17	Plon nasion (dt/ha)	29,2	48,7	34,9

Skala 9⁰: 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – stan najmniej korzystny

Tabela 4. GROCH SIEWNY. Plon nasion w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru 2021

Lp.	Odmiana	Kawęczyn	Czesławice	Sulejów
Wzorzec dt/ha		<u>29,2</u>	<u>48,7</u>	<u>34,9</u>
<i>Odmiany ogólnoużytkowe</i>				
1	Tarchalska	99	98	96
2	Batuta	94	114	83
3	Mecenas	99	85	101
4	Arwena	101	100	98
5	Astronaute	108	101	114
6	Olimp	101	107	94
7	Tytus	95	93	88
8	Mandaryn	99	90	104
9	Nemo	98	113	108
10	Grot	102	98	106
11	Kazek	99	110	106
12	Prosper	111	83	101
13	Audit	97	85	95
14	Sideral	99	88	97
15	Tytan	91	102	105
16	Ostinato	100	91	112

<i>Odmiany pastewne</i>				
17	Hubal	94	110	87
18	Milwa	105	107	98
19	Turnia	88	101	99
20	Mefisto	120	124	107

Tabela 5.

GROCH SIEWNY. Plon nasion w % wzorca. Lata zbioru 2021, 2020, 2019.

Lp.	Odmiana	Typ ulistnienia	Plon nasion w % wzorca				
			2021	2020	2019	2020-2021	2019-2021
Wzorzec dt/ ha			<u>37,6</u>	<u>43,3</u>	<u>37,4</u>	<u>40,5</u>	<u>39,4</u>
<i>Odmiany ogólnoużytkowe</i>							
1	Tarchalska	SL	97	108	111	103	105
2	Batuta	SL	95	111	110	103	106
3	Mecenas	SL	95	99	109	97	101
4	Arwena	SL	99	104	117	102	107
5	Astronaute	SL	109	111	108	110	109
6	Olimp	SL	100	108	98	104	102
7	Tytus	SL	92	91	103	91	95
8	Mandaryn	SL	98	108	126	104	111
9	Nemo	SL	107	109	97	108	105
10	Grot	SL	103	101	-	102	-
11	Kazek	SL	106	109	-	108	-
12	Prosper	SL	98	100	-	99	-
13	Audit	SL	93	-	107	-	-
14	Sideral	SL	95	-	-	-	-
15	Tytan	SL	101	-	-	-	-
16	Ostinato	SL	102	-	-	-	-
<i>Odmiany pastewne</i>							
17	Hubal	LPP	96	84	96	90	92
18	Milwa	SL	103	86	100	94	96
19	Turnia	SL	97	79	95	88	90
20	Mefisto	SL	116	89	85	102	96

CHARAKTERYSTYKA ODMIAN BĘDĄCYCH W BADANIACH PIERWSZY RAZ W ROKU 2021.

(sporządzona na podstawie List Opisowych Odmian)

1. SIDERAL – Odmiana ogólnoużytkowa, wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion średni do dużego, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia i dojrzewania średni, okres kwitnienia dość krótki. Równomierność dojrzewania dość mała. Rośliny dość niskie. Odporność na wyleganie w okresie kwitnienia średnia, przed zbiorem dość duża. Odporność na fuzaryjne wędnięcie, zgorzelową plamistość oraz mączniaka rzekomego – średnia, na mączniaka prawdziwego – mała. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, włókna surowego mała. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) średnia. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

2. TYTAN – Odmiana ogólnoużytkowa, wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion i plon białka średni. Termin kwitnienia i dojrzewania oraz okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dość mała. Rośliny dość niskie. Odporność na wyleganie w okresie kwitnienia oraz przed zbiorem mała. Odporność na fuzaryjne wędnięcie, mączniaka prawdziwego i zgorzelową plamistość – średnia, na mączniaka rzekomego dość mała. Nasiona żółte, masa 1000 nasion duża do bardzo dużej. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) poniżej średniej. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².